

Welke nutriënten zitten er in nieuwe meststromen en hoe werken ze? ForFarmers gaat samen met VeeteeltGRAS op zoek naar het antwoord op die vragen. Door meststromen slim te gebruiken kun je als veehouder op kunstmestaankoop besparen.

Slim bemesten met nieuwe meststromen

Nieuwe meststromen als digestaat, dikke fractie, dunne fractie en spuiwater dienen zich aan op het boerenerf. ‘Gebruik ze slim, dan kun je meer gras en mais van je land halen en op kunstmestaankoop besparen’, zegt innovatiemanager ruwvoerteelt Ronald van Hal van ForFarmers. Hij zet de meststromen op een rij en geeft adviezen over wat je ermee kunt.

1 Digestaat: hoge werkingscoëfficiënt

Steeds meer melkveehouders beschikken in de toekomst over mest afkomstig uit een biogasinstallatie. Dit zogeheten digestaat is deels al voorgefermenteerd en zodoende sneller beschikbaar. Van Hal: ‘Geef een perceel gras in het voorjaar maar eens digestaat. Je zult zien dat het gras er veel sneller florisant bij staat dan op een perceel dat drijfmest

kreeg.’ Hij legt uit dat er bij digestaat meer stikstof uit mest beschikbaar komt. ‘En digestaat bevat meer ammoniumstikstof, waardoor ook de werkingscoëfficiënt hoger is: 70 procent bij digestaat tegen 60 procent bij drijfmest.’ Op basis van die wetenschap kunnen melkveehouders in het voorjaar 15 tot 20 procent

minder kunstmest op het gras brengen, denkt hij. Van Hal heeft ook een waarschuwing in petto. ‘De effectieve organische stof is deels afgebroken tijdens de vergisting en daardoor teruggezakt naar zo’n 19 kilogram per kuub in digestaat tegen zo’n 30 kilogram in drijfmest. Wees je er dus van bewust dat je minder organische stof aanvoert.’

2 Dikke fractie: zeer fosfaatrijk

Een andere optie is om digestaat eerst door een mestscheider te halen. Zo ontstaat een dikke en een dunne fractie. De fosfaten gaan voor het grootste deel naar de dikke fractie – met 45 procent werkingscoëfficiënt – die

met gemiddeld 74 kilogram per kuub ook duidelijk meer effectieve organische stof bevat. De dikke fractie is amper uitspoelingsgevoelig, waardoor die al vroeg op grasland kan worden uitgereden en grasland de mine-

ralen uit deze mest maximaal kan benutten. ‘De beduidend hogere gehalten aan fosfaat en organische stof maken de dikke fractie ook uitermate geschikt voor aanwending op maisland’, stelt Van Hal.

3 Dunne fractie: snelle stikstof

De stikstof en kalium zijn na mestscheiding grotendeels terug te vinden in de dunne fractie. Melkveehouders die dunne fractie als meststof gebruiken, spreken van zeer snelle stikstof waarvan het effect al heel snel te zien

is aan de groenkleuring van het gras. Vaak wordt het vanwege het risico op uitspoeling pas vanaf de tweede snede uitgereden. Van Hal waarschuwt veehouders wel om voor het bemesten te kijken naar het type mest-

scheider dat op het erf staat. ‘Dat maakt nogal verschil in de nutriëntenwaarde van de dunne fractie. Je hebt zo 25 kilo verschil aan stikstof die je meer of minder op je grasland brengt. Neem een monster en weet wat je bemest.’

4 Spuiwater: kunstmestvervanger

'In alle berekeningen die we maken, is het zeer efficiënt om een stripper achter de mestscheider te zetten', vertelt Van Hal. Hij rekent voor dat met het vervallen van derogatie een melkveebedrijf tussen de 15 en 20 kuub mest per hectare meer moet afvoeren. 'Dat betekent tussen de 25 en 35 kilogram stikstof uit kunstmest extra aanvoeren. Terwijl je van dunne fractie met behulp van een N-stripper zelf ook een prima kunstmestvervanger kunt maken in de vorm van spuiwater.'

Een stripper kan twee soorten spuiwater opleveren. De meest bekende is spuiwater op basis van zwavelzuur met ammonium, beter bekend als ammoniumsulfaat (ASL). Dit spuiwater bevat gemiddeld 7,5 procent stikstof, maar ook heel veel zwavel. 'Daar zit meteen onze waarschuwing', zegt Van Hal. 'Melkveehouders maken nogal eens de fout alleen maar ASL in te zetten. Dat zorgt voor een onverantwoorde overdosis aan zwavel op grasland.' ForFarmers adviseert melkveehouders om maximaal 400 liter ASL per hec-

tare toe te dienen in één seizoen en deze gift te verdelen over de eerste én tweede snede. 'Dan is er met 100 kilo SO_3 voldoende zwavel gegeven voor de eerste twee sneden en automatisch ook 30 kilogram stikstof. De rest vul je aan met gewone kunstmest', stelt Van Hal.

Een tweede optie is de ASL opmengen met urean, in een verhouding stikstof-zwavel 3:1 tot 2:1. 'Dan heb je ook een prima meststof voor je grasland en kun je het in één werkgang als vloeibare meststof toedienen.'

Er is een tweede type spuiwater, namelijk spuiwater op basis van salpeterzuur plus ammonium, beter bekend als ammoniumnitraat (AN). Hierin zit gemiddeld zo'n 15 procent stikstof, waarvan de helft afkomstig uit salpeterzuur.

AN is vergelijkbaar met KAS: 50 procent ammonium en 50 procent nitraat. 'Wat mij betreft is dit met het oog op uitspoelingsgevoeligheid vooral een prima zomermeststof' scheelt enorm in mestafzet.

5 Drijfmest: drie adviezen

De basisstroom op het melkveebedrijf is en blijft drijfmest. Van Hal geeft drie belangrijke adviezen. 'De eerste is om de beschikbare mest zoveel mogelijk te gebruiken voor de eerste en tweede grassneden. Zo benut je de langzame stikstofmineralisatie voor al je grassneden maximaal.'

Het tweede belangrijke advies dat Van Hal geeft: 'Stel jezelf scherper de vraag welke voederwaardekwaliteit je wilt oogsten, bijvoorbeeld 3,5 ton droge stof met 170 gram ruw eiwit. Reken vandaaruit terug hoeveel dierlijke mest én kunstmest erbij hoort.'

Het derde advies is om de mest netjes en nauwkeurig toe te dienen. Het gaat dan om zaken als met de monsternamen weten wat erin zit, goed mixen, nauwkeurig doseren en gelijkmatig inwerken op de juiste snelheid. 'Een melkveehouder die de mest netjes inwerkt, heeft 10 procent emissie, een slordige veehouder 25 procent. De eerste heeft 14,5 kg meer stikstof beschikbaar per hectare, resulterend in een extra gewasopbrengst van tussen de 210 en 290 kilo droge stof. Een verschil van 35 tot 50 euro per hectare.'

Van mest naar **nieuwe meststromen**

